

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami . . .	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same licyby w guldenach. Tłómaczenia i ogl. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Sroda: Kajetana św., Donata
Czwartek: Cyrjaka

CHOJNICE, czwartek dnia 8 sierpnia 1929 r.

Słońca wschód 4.30 zachód 19.40
Księżycy wschód 07.07 zach. 21.07

Kto zwyciężył w wojnie światowej?

Zródło potęgi amerykańskiej

Ostatnie wydarzenia na terenie międzynarodowym sprawa długów państw sojusznicych w Ameryce, zagadnienie reparacji i wreszcie hasło likwidacji wojny, której ma dokonać konferencja haska — wzbudziły w Europie żywą dyskusję na temat przewrotu, jakiego w świecie dokonała wielka wojna.

Znakomity publicysta francuski p. Jacques Bainville dorzuca do tej dyskusji jeszcze jedno pytanie: Komu ta wojna się opłaciła? I odpowiada: Ameryce. Potęga Stanów Zjednoczonych zrodziła się z wojny. Jest to fakt z którego pisarz francuski wysnuwa szereg niezmiernie ciekawych wniosków.

Opinia francuska — pisze p. Bainville — była przeciwną ratyfikacji układu o długach amerykańskich przedewszystkiem dlatego, że Stany Zjednoczone nie chciały uznać iż o ile Francja jest im winna pieniądze, to dłużnikiem Francji są Niemcy. Co więcej rząd waszyngtoński nie chce znać owego planu, który nosi imię zasłużonego obywatela amerykańskiego: Ovena Younga.

Równocześnie nowa taryfa celna dowodzi, że Ameryka również w sprawach finansowych nie bierze pod uwagę interesów innych narodów, łamiąc zasadę współpracy międzynarodowej i harmonji, która narzuca Europie. Słowem Stany Zjednoczone postępują w myśl owej sławnej maksymy: „Róbcie to co mówię, nie mówcie tego co ja robię”.

W rezultacie Ameryka wylamuje się z reguły ogólnej, gdyż jest najbogatszą, a więc najpotężniejszą. Skąd płynie ta potęga? Gdzie się zrodziła? Jest rzeczą jasną, że wyższość Ameryki nad starym światem datuje się od wojny Stany Zjednoczone są w rezultacie prawdziwymi zwycięzcami.

Czy może się zatem utrzymać słynna teza Normana Angella, że wojna nie opłaca się nigdy, nawet zwycięzcy?

Co się tyczy Europy Norman Angell miał słuszną rację. Zwycięzcy niesłychanie zadłużeni nie są z punktu widzenia rachunkowego w lepszym położeniu od zwyciężonych. Przykład ten mógłby służyć powrotem do absurdu, jakim był najazd Niemców w roku 1914.

Lecz — jest jeszcze przykład Ameryki. I ona brała udział w wojnie, a jednak przedstawia obraz niesłychanego dobrobytu i na szczęście dla pokoju może się znaleźć kiedyś naród który pójdzie raczej za przykładem Ameryki, niż Europy.

Jak jednak Ameryka potrafiła wyjść z tej wojny — tak rujnującej dla innych — z pomnożonym majątkiem? To bardzo proste. Przystąpiła do walki ostatnia, kiedy wszyscy walczący byli wyczerpani i po długim okresie neutralności.

Stąd memoralny wniosek, że w krwawej grze wojennej wygrywa ten, kto się najmniej naraża i ostatni przychodzi na pole bitwy. Jest to rozszerzenie owego sławnego zdania Renana, że w wojnie prawdziwym zwycięzcą jest ten, który nie jest zabity.

Oddalenie, okoliczności, pozwoliły Ameryce wziąć udział w wojnie dopiero w roku 1917, a więc na przeciąg około 4 miesięcy. Mógłby ktoś powiedzieć, że gdyby Stany Zjednoczone do końca dotrwały w neutralności ich zysk pieniężny byłby większy, pod warunkiem naturalnie klęski Niemiec, bez ich pomocy. Lecz czyż ich potęga polityczna była wówczas tak wielką i czyż mogłyby przemawiać tak z góry, jak to czynią dzisiaj? Nie.

Sens moralny, a raczej niemoralny tego wszystkiego wojna może dawać zyski. Pod pewnymi warunkami. Pierwszy: nie szukać jej. Drugi: nie ponieść klęski: I w gruncie rzeczy ostatnim wyrazem rozsądnej polityki jest nie dać się wciągnąć w konflikt, wbrew własnej woli.

Konferencja haska się rozpoczęła

Posiedzenie inauguracyjne

Haga, 7. 8. 1929.

Wczoraj we wtorek rozpoczęła się tu konferencja likwidacyjna długów powojennych.

O godz. 11-tej dokonał otwarcia konferencji holenderski minister spraw zagranicznych Be-laerts van Bloockland. Przewodniczącym tego posiedzenia inauguracyjnego został obrany Briand.

Obaj mężowie stanu wygłosili dłuższe przemówienia powitalne i na temat celów i zadań konferencji, wzywając delegatów do zgodnej, bezstronnej współpracy.

Uchwalono następnie, aby konferencja nie posiadała stałego przewodniczącego, jeno żeby na każdym posiedzeniu przewodniczył jeden z przedstawicieli rządów uczestniczących w konferencji.

Sekretarzem jeneralnym wybrany został Maurice Henkey. Każda z delegacji posiadać będzie własnego sekretarza.

Pierwsze posiedzenie rzeczowe

Konferencja potrwa długo.

Haga, 7. 8. 1929.

Pierwsze posiedzenie rzeczowe konferencji odbyło się wczoraj o 4-tej po poł. pod przewodnictwem przedstawiciela Belgji Jaspera. Obrady jego były tajne. Jak jednak z oświadczeń, opublikowanych dotychczas przez delegatów w obecności dziennikarzy wynika, zdają oni sobie dokładnie sprawę z wielkich trudności, uregulowania sprawy odszkodowań i dlatego liczą się z możliwością długiego trwania prac konferencji.

Prasa europejska o konferencji

Londyn, 7. 8. 1929.

„Times“ ogłasza artykuł, wypowiadający dużo pesymizmu, co do możliwości ostatecznego załatwienia sprawy reparacji w Hadze. Plan Younga jest równie niepopularny na kontynencie europejskim, jak i w Anglii. W tych warunkach prace konferencji nie będą łatwe. Od delegatów wymaga się dużo cierpliwości, w przeciwnym razie może nastąpić niebezpieczny kryzys.

Paryż, 7. 8. 1929.

Omawiając rozpoczynającą się konferencję haską, dzienniki nie wątpią o jej sukcesie końcowym, wyrażają jednak ubolewanie z powodu stanowiska delegacji brytyjskiej, oraz domagają się przedewszystkiem dyskusji nad przyjęciem planu Younga.

Wielki lot okrężny dookoła Europy

rozpoczął się dzisiaj. — Udział bierze 40 zawodników

Paryż, 7. 8. 1929.

Dzisiaj o godz. 9-tej przed poł. rozpoczął się wielki lot okrężny dookoła Europy.

Do startu na lotnisku w Orly stanęło 40 zawodników.

Ogółem zgłosiło się do lotu 82 pilotów. Przybyło jednak do Orly tylko 55 uczestników, a następnie w zawodach eliminacyjnych odpadło 15. Lot prowadzić będzie nad wszystkimi znaczącymi stolicami Europy, także nad Warszawą.

Niezwykła katastrofa autobusowa

Wóz bez szofera w biegu.

Częstochowa, 7. 8. 1929.

Onegdaj wydarzyła się w Częstochowie katastrofa autobusowa w nader wyjątkowych okolicznościach. Wobec naprawy bruków przy ul. Kor-

Dlatego to idea „federacji europejskiej“ nie ma wartości. Jeśli Europa się zjednoczy to przeciwko komuś, na przykład przeciwko Ameryce. Jeśli kiedykolwiek mają się zetrzeć dwa kontynenty, Francja nie powinna wysuwać się naprzód.

Mądra rada francuskiego pisarza powinna do trzeciego do nas — tembardziej że jej wypełnienie ułatwia nam nasze położenie i nasza struktura gospodarcza, gdyby kiedykolwiek doszło do starcia Europy z Ameryką: bądźmy tym trzecim.

deckiego, przystanek autobusowy został przeniesiony na plac Jasnogórski. W chwili, gdy liczni pasażerowie znajdowali się w autobusie, stojącym na przystanku bez kierowcy, autobus sam nagle ruszył i zaczął staczać się z błyskawiczną szybkością po wielkiej pochyłości, przewracając stragany, i łamiąc przydrożne drzewa. Wśród pasażerów powstała panika, wszelkie próby opanowania sytuacji spełzyły na niczym. Autobus zatrzymał się dopiero przy murze jednego z domów. Liczni pasażerowie odnieśli poważne obrażenia ciała, autobus zaś uległ uszkodzeniu. Przyczyną katastrofy było złe zahamowanie autobusu przez szofera Szczekacza, który po przybyciu na miejsce postoju poszedł do restauracji na piwo. Uznano szofera winnym spowodowania katastrofy i tegoż dnia Magistrat uwolnił go z posady bez odprawy.

Czemu Polska zerwała pertraktację o kredyt rolny?

Rolnictwo nie chce dać się wyzyskać, a pragnie tylko zdrowych kredytów

Warszawa, 6. 8.

W ub. tygodniu powrócili z Paryża przedstawiciele wszystkich polskich towarzystw kredytowych ziemskich i Państwowego Banku Rolnego, którzy odbywali pertraktacje z reprezentantami bankierów amerykańskich, angielskich i francuskich, tworzących t. zw. grupę stabilizacyjną w sprawie założenia „Centralnego Banku dla kredytu rolnego w Polsce“.

Jak się dowiadujemy w rokowaniach tych uzgodniono szereg spraw związanych z ewentualnym powstaniem „Banku Centralnego“, jak statut podział emisji między poszczególne towarzystwa itd. Natomiast strona polska nie zgodziła się na żądany przez bankierów zagranicznych długotrwały przywilej dla Banku centralnego bez którego zgody towarzystwom ziemskim nie wolno było by czynić żadnych własnych emisji, opiewających na waluty zagraniczne, lub płatnych zagranicą, oraz na wysokość kursu emisyjnego obligacji banku centralnego.

Strona polska postanowiła więc odroczyć dalsze rokowania do października, wychodząc ze

ślusznego założenia, że obecne warunki pieniężne na rynkach zagranicznych nie przedstawiają się korzystnie, wobec tego nie należałoby się liczyć z szybkim zrealizowaniem emitowanych obligacji. Ponadto strona polska odnośnie do wysokości kursu uważa, że rolnictwo może uzyskać tylko taki kredyt, który nie byłby dla niego znacznym obciążeniem. Mimo poważnej sytuacji w jakiej się znajduje rolnictwo, sferom rolniczym nie chodzi tylko o pozyskanie kredytu za każdą cenę, lecz tylko takiego kredytu, który byłby gospodarczo zdrowym.

Zapłaty sfer rolniczych dzielą się również sfery rządowe. W tym stanie rzeczy należy się liczyć z ewentualnością, że emisja zagraniczna może w jesieni br. właśnie z powodu niekorzystnych warunków na rynkach światowych nie dojść do skutku.

Stanowisko sfer rolniczych pokrywa się z naszym stanowiskiem, że tylko kredyty na dogodnych warunkach odpowiadających sile i znaczeniu Polski mogą być przez sfery rolnicze przyjęte.

Rabin współnikiem handlarza żywym towarem

Sensacyjna afery z powiatu warszawskiego

Synagoga jako stacja koncentracyjna białych niewolnic

Warszawa, 6. 8.

Policja pow. warszawskiego wpadła we wsi Wawer pod Warszawą na trop niezwyklej afery handlu żywym towarem.

W aferę tę wmięszani są 40-letni Moryc Baskin, obywatel amerykański, rabin wawerski Mendel Kestenberg i sekretarz gminy Stefan Gawryjałek.

Baskin od kilku lat prowadzi osobliwy interes Wyszukiwał on w Nowym Jorku młodych ludzi, którzy pozostawili narzeczone w Polsce i proponował za opłatą przewieźć je do Ameryki. Narzeczeni wydawali Baskinowi listy polecające do swych narzeczonych w Polsce. Z takim listem zgłaszał się Baskin do młodych panien i oświadczał im, że jest upoważniony do przewiezienia ich do Ameryki.

Baskin tłumaczył, że dla uniknięcia trudności przy wjeździe do Ameryki trzeba wziąć fikcyjny ślub. Panie zwykle zgadzały się na to, Baskin wioził je do Wawru, gdzie rabin Kestenberg za opłatą 50 dolarów bez żadnych formalności dawał ślub Baskinowi na nazwisko przebywającego w Ameryce narzeczonego.

Po załatwieniu sprawy u rabina sekretarz gminy Gawryjałek wystawiał również za grubą opłatą świadectwo urzędowe, na mocy którego Baskin uzyskiwał paszport zagraniczny.

Tak ofiary swe wywoził on na amerykański rynek handlu kobietami. Interesy Baskina i towarzyszy prosperowały świetnie. Policja pow. warszawskiego zwróciła uwagę na niezwykle szeroki tryb życia pisarza Gawryjałka i zaczęła się nim bliżej interesować.

Po nitce do kłębka odkryto zbrodnicze machinacje dobranej trójki. Baskin przed kilkoma dn. zawarł w Wawrze oszukańczy ślub z niejaką Mirą F., którą miał również wywieść do Ameryki. W Warszawie spostrzegł jednak, że jest obserwowany, porzucił więc fikcyjną żonę w hotelu na Nalewkach a sam zbiegł w niewiadomym kierunku.

Wedle dochodzeń, rabin Kestenberg udzielił Baskinowi w ciągu r. b. kilkanaście tego rodzaju ślubów(!) Rabin Kestenberg i pisarz Gawryjałek zostali aresztowani. Za Baskinem rozesłano listy gończe. Dalsze dochodzenia stwierdziły, że Gawryjałek zdefraudował w kasie gminnej 60.000 zł. Ustalono pozatem, że był właścicielem stajni wyścigowej.

Krwawe walki policji z strajkującymi robotnikami

Angielskie kłopoty w Indjach. — 200 tysięcy hinduskich robotników włókienniczych strajkuje. — W wczorajszym starciu 8 zabitych przeszło 20 rannych

Kalkutta, 7. 8. 1929.

Wczoraj we wtorek doszło tu do ostrych starć między policją a strajkującymi robotnikami włókienniczymi.

Zabitych zostało 8 osób, przeszło 20 zaś rannych.

Policja otrzymała w ciągu dnia znaczne posiłki, gdyż sytuacja z godziny na godzinę się zaostrza.

Z końcem ub. tygodnia zamknięto dalszych 35 przedziałni. Liczba strajkujących osiągnęła ogromną liczbę 200 tysięcy robotników.

Wisielec na 80-metrowym kominie

Jaką sensacją wczoraj wieczorem Berlin się zajmował?

Berlin, 7. 8. 1929.

Wczoraj wieczorem jedna ze straży pożarnych została zaalarmowana niezwyklej wiadomością, że na 80-ciometrowym kominie fabrycznym Linksteinwerke jakiś nieznanomy człowiek się powiesił.

Straż pożarna natychmiast pojechała na miejsce wypadku. Za pomocą reflektorów oświetlano komin i na zawrotnej wysokości spostrzeżono jakąś postać gwałtownie się kołyszącą. Do pomocy przyzwano drugą straż pożarną. Musiał przy-

być też oddział policji, gdyż w międzyczasie zebrał się na miejscu kilkusetny tłum ciekawskich.

Wreszcie wysunięto mechaniczną drabinę aż do czubka komina. Kilku strażaków wdrapało się do góry i... co się okazało?

Oto w siatce komina zaplątał się jastrząb i on to naśladował wisielca. Po uwolnieniu ptaka straż pożarna i policja wśród wesołości tłumy odmaszerowały do swych posterunków.

Strajk w Tczewie zlikwidowany

Tczew. Robotnicy przystępują jakoby do pracy na dawniejszych warunkach. W dniu 1 bm. odbyła się w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej dwustronna konferencja w sprawie likwidacji zatargu w zakładach przemysłowych miasta Tczewa o przeniesienie m. Tczewa do 1 kategorii zarobków. Organizacje robotnicze oświadczają, że strajk przerywają i praca we wszystkich zakła-

dach miasta Tczewa została podjęta z dniem 2. 8. br. W celu zlikwidowania zatargu strony zgodnie powołują Komisję Rozjemczą, złożoną z 3 prawników — dwóch wybranych przez strony i 3-go wyznaczonego za wspólnym porozumieniem przez obu arbitrow. Zadaniem komisji będzie ustalenie, do której kategorii zarobkowej winny być za liczone m. Tczew i Starogard. Wynik arbitrażu Komisji będzie zastosowany przez pracodawców, poczynając od dnia 1 sierpnia br.

Kronika radjowa

Czerwony dyktator zachorował.

Poważnie zachorował dyktator Rosji sowieckiej, Stalin. Odbyło się konsylium lekarzy, którzy polecieli Stalinowi przerwać pracę i nie opuszczać łóżka.

Pociąg zasypany ziemią.

W okolicy Undiny we Włoszech został zasypany wskutek oberwania się ziemi pociąg towarowy. Kierownik pociągu został zabity, 4 kolejarze ponieśli poważne obrażenia. Komunikacja osobowa odbywa się w ten sposób iż w miejscu katastrofy podróżni przesiadają się do drugiego pociągu.

Aresztowanie fałszerzy pieniędzy.

Aresztowano w Turynie niejakiego Rivelli, w którego domu skonfiskowano 600.000 fałszywych banknotów funtowych. Wspólników jego również aresztowano.

Sześć miast amerykańskich żyje pod grozą pożaru

Z Milwaukee w Stanach Zjednoczonych donoszą o ogromnym pożarze lasów który szaleje na północnym zachodzie stanu Okonto i zagraża bezpośrednio sześciu miastom. Pożar mimo starań tysięcy osób straży ochotniczej tam i głębokich rowów, zdołał zniszczyć nie tylko ogromne przestrzenie lasów, ale też ogromne przestrzenie pól wraz ze znajdującym się zbożem na pniu. Jeżeli wiatr się nie odwróci sześć sąsiednich miast będzie nieodwołalnie skazane na spalenie.

Przeróżające odkrycie w domu starosty.

Pod podłogą mieszkania naczelnika powiatu poniewieżskiego na Litwie znaleziono mnóstwo kości ludzkich i w oddzielnych zamkniętych naczyniach ludzkie wnętrzności. Śledztwo w toku.

Arogancja niemieckich skautów.

Niemiecy skauci urządzili na plaży w Nieuport w Belgii manifestację śpiewając „Deutschland über alles“ i wznosząc sztandar cesarski. Policja interwenjowała odbierając skautom sztandar, mimo ich oporu.

Fiasco sowieckiego lotu okrężnego.

Samolot sowiecki „Skrzydła sowietów“, który 10 lipca br. rozpoczął lot okrężny Moskwa — Berlin — Paryż — Rzym — Wiedeń — Warszawa i Moskwa, opadł przed paroma dniami pod Londynem i wskutek rozbicia motoru dalej lotu kontynuować nie będzie. Pilot Gromow i cała załoga wracają wprost z Londynu do Moskwy.

Zjazd podoficerów rezerwy w Poznaniu.

W niedzielę przed południem rozpoczął się w Poznaniu Mszą św. zjazd podoficerów rezerwy. Zjazd zakończył się w poniedziałek. W Zjeździe wzięło udział około 6000 uczestników. Obrady zagał prezes Daremniak. Depesze gratulacyjne nadesłali Marszałek Piłsudski, gen. Fabrycy, gen. Sosnkowski, min. Kwiatkowski i inni. Przemówienie nie okolicznościowe wygłosił gen. Dzierżanowski jako reprezentant Marszałka Piłsudskiego i gen. Górecki.

Powrót z urlopu wojewody Pomorskiego p. Lamota.

Pan wojew. Lamot powrócił z 6-tygodniowego urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie.

Ofiara francuskich zapaleńców na wolności.

Aresztowany w czasie zajść na dworcu w Paryżu p. Wasiutyński został zwolniony z aresztu na skutek interwencji ambasady polskiej w Paryżu.

Bieg kolarski Gdynia — Poznań.

W niedzielę popołudniu zakończony został 2-dniowy propagandowy bieg kolarski na trasie Gdynia — Poznań, wynoszącej 360 km. W biegu brało udział 73-ch zawodników. Pierwszy przybył do Poznania Rutkowski (Bydgoszcz) następni. Muzol (Łódź) Obydwaj ci zawodnicy przebyli przez strzeń która podzielona była na dwa etapy, w doskonałej formie.

Etna znnowu się zbudziła.

Od soboty rano Etna wulkan na Sycylii znnowu rozpoczęła swą działalność.

Starcia komunistów i socjalistów w Berlinie.

W Berlinie doszło wczoraj we wtorek wieczorem do starć między pochodem Reichsbannera a komunistami. Kilka osób odniosło rany, kilkanaście zamknięto w aresztach.

Tragiczna śmierć słynnego lotnika.

Słynny lotnik francuski por. Bonnet, odbywając lot ćwiczebny na konkurs szybkości, spadł wczoraj we wtorek po południu niedaleko Bordeaux ze znacznej wysokości i zabił się na miejscu.

Zaginiony sędzia znaleziony bez życia.

Przed kilku dniami zaginął w tajemniczy sposób przez berlińskiego Sądu Okręgowego dr. Bombe. Wczoraj we wtorek znaleziono go pod Berlinem bez życia z przestrzeloną skronią. W kieszeni znajdował się list wystosowany do władzy zwierzchniej. Na kopercie stało: W dniu moich urodzin kończę życie.

Straszna katastrofa w kopalni.

W kopalni węgla Klahina, na wyspie Hokkaido, nastąpił wybuch, skutkiem którego 75 osób zostało zabitych a 5 odniosło rany.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 7. sierpnia 1929 r.

Przed wyborami do Rady Miejskiej Chwalebna inicjatywa urzędników państwowych Do Ogółu Polaków w Chojnicach!

Nadchodzące wybory do rady miejskiej muszą wykazać że wyborcy polscy w Chojnicach nie pozwolą narzucić sobie na nowo czterech list polskich, jak niestety było przy wyborze dotychczasowej rady miejskiej w r. 1925.

Miasto Chojnice, znajdujące się nad samą granicą, powinno być wzorem zgodności i patriotyzmu dla innych miast.

W jedności jest moc i tylko jednością zdoła my wykazać prawdziwą siłę polskości w Chojnicach i zarazem oślabić napór rozsądzającej społeczności polskiej agitacji wyrotowej, która i w Chojnicach niestety coraz bardziej się szerzy.

Odżywniemy tą myślą zebrali się w dniu 1 sierpnia kierownicy władz i urzędów państwowych oraz przedstawiciele wszystkich zrzeszeń urzędniczych i postanowili jednogłośnie przyczynić się ze wszystkich sił, aby Polacy w Chojnicach poszli do wyborów w jednym wielkim bloku wyborczym pod nazwą i hasłem:

Zjednoczenie Polaków.

W tym celu powołany został z pośród niżej podpisanych Tymczasowy Komitet, który ma się uzupełnić przedstawicielami wszystkich warstw polskich.

Komitet zwraca się do organizacji i stowarzyszeń polskich, aby zechciały zgłosić swe przystąpienie do Zjednoczenia na ręce przewodniczącego.

Obowiązkiem każdego patrioty jest poprzeć myśl Zjednoczenia Polaków.

Prezydium tymczasowe komitetu organizacyjnego Zjednoczenia Polaków.

Starosta Dr. Rzóka przewodniczący, Buczkowski referent pers. Oddziału Drogowego PKP. Kalkowski naczelnik parowozowni Dr. Korzeniowski dyrektor Gimnazjum, Mazurkiewicz prezes Związku Urzędników Sądowych.

Przedstawiciele Urzędów i Stowarzyszeń
Bańka prezes koła Związku Niższych Pracowników Poczty, Telegr. i Telef. Bartoszek prezes Związku Kolejowych Pracowników Drogowych, Ciecierski kierownik Szkoły Doświadczalnej, Cwiejkowski kierownik Urzędu Poczтового Chojnice I, Inż. Czajkowski w. z. naczelnika Oddziału Drogowego PKP, Czajkowski wiceprezes Zjednoczenia Kolejowców Polskich, Domachowski kierownik Inspektoratu Straży Granicznej, Dończyk sekretarz Polskiego Zw. Drużyn Konduktorskich, Dreszler powiatowy lekarz weterynaryjny, Dziarnowski kierownik Szkoły Powszechnej Żeńskiej, Dzięgielewski prezes Zw. Urzędników Kolejowych, Gałka naczelnik Więzienia, Gałzka kierownik Ekspedycji Towarowej, Grochowski inspektor szkolny, Helta kierownik Odcinka Drogowego III, Krajewski kierownik Odcinka Drogowego II, Lemańczyk kierownik Odcinka Drogowego I, wiceprezes Zw. Urzędników Kolejowych, Lewandowski kierownik Urzędu Celnoego, Meyer w. z. kierownika Urzędu Poczowego II, prezes koła Zw. Pracowników Poczty, Telegr. i Telefon, Miszewski prezes Polskiego Zw. Drużyn Konduktorskich, Paprocki kierownik Szkoły Powszechnej Męskiej Pawełczyk prezes Zw. Maczynistów Kolejowych, Perkowski dyrektor Banku Polskiego, Pirsch zawiadowca stacji, Prądziński wiceprezes Zw. Maszynistów Kolejowych, Szulc naczelnik Urzędu Skarbowego, Strada kierownik Szkoły Wydziałowej, Skwierawski kierownik Agencji Celnej, Steinke sekretarz Zjednoczenia Kolejowców Polskich, Ulandowski naczelnik sekretarz Prokuratury, Uske sekretarz Zw. Urzędników Kolejowych Wojewódzki naczelnik Kasy Skarbowej, Waldoch sekretarz Związku Maszynistów Kolejowych, Wyka kierownik Urzędu Budownictwa Naziemnego, Zachorowski naczelnik Urzędu Akcyz i Monopoli, Zdrénka wiceprezes Polskiego Zw. Drużyn Konduktorskich, Zwoliński kierownik Urzędu Miar.

Upiększenie parku postępuje naprzód

Parkiem nawet cudzoziemcy się zachwycają.

W parku miejskim zaprowadzono w ostatnim czasie wiele upiększeń. Otóż koło źródła pobudowano piękny mostek, długości 8 m. W środku parku zrobiono armatkę z drzewa, a na górze koło źródła orla z brzozy. Również pobudowano dwie altanki, które upiększają park. Są także widoki, że nowe altanki wkrótce powstaną. W najbliższym czasie pobudowana będzie altanka w stylu japońskim oraz wieża obserwacyjna. Park obecnie przedstawia się bardzo pięknie, tak że cudzoziemcy szczególnie Niemcy się nim wprost zachwycają.

Świetną sztukę teatralną grać będzie Teatr Wielkopolski.

Przypominamy wszystkim miłośnikom teatru, sympatykom Teatru Wielkopolskiego i znawcom prawdziwej sztuki o dzisiejszym przedstawieniu Teatru Wielkopolskiego w sali p. Engla o godz. 8.30 wieczorem. Znakiem zespołu dyrektora Brzeskiego odegra w naszym mieście prawdziwe zdarzenie w 4 aktach, pióra niezrównanego pisarza publicysty i autora świetnych sztuk scenicznych K. Rostworowskiego p. t. Niespodzianka, które robi wstrząsające wrażenie. Mamy nadzieję że nazwisko autora jak i sympatyczny zespół ściąganie dzisiaj licznych zwolenników Teatru do sali p. Engla. Pójdźmy wszyscy zobaczyć Niespodziankę!!!

Gdzie dzieci mogą się bawić.

W ostatnich czasach często zdarzają się wypadki, że dzieci bawiące się na ulicach, zostają przejechałe przez pojazdy. Magistrat miasta naszego postarał się więc o pobudowanie miejsc dla zabaw dziecięcych. Są cztery takie miejsca i to dwa przy ulicy Mickiewicza, przy ulicy Pocztowej i przy Strzeleckiej. Wobec tego rodzimy rodzicom, by dzieci wysyłać na miejsce zabaw, a nie na ulice.

Kilka słów o wieczornicy harcerskiej

Obóz harcerski na sali. — Produkcje artystyczne. — Występ Teatru Ludowego. — Tańce, barany i gęsi na licytacji.

Uważamy za konieczne kilka słów poświęcić jeszcze sobotniej wieczornicy harcerskiej. Na początek programu odbyły się popisy harcerskie. Oto scena: Harcerze zabawiają się na polance każdy na swój sposób. Nagle trąbka alarmowa się odzywa. Po chwili harcerze w pełnym szyku zbierają się przy ognisku. Tu następują gawędy i śpiewy.

Z kolei harcerki odtańczyły taniec rusalek. Drużna Hoppówna zaś wygłosiła ładny wierszyk. Należy podkreślić że panna Hoppówna dysponuje doskonałą tonacją i słiznym melodyjnym głosikiem.

W części artystycznej p. Wielewicz wykonał wspaniałe solo fortepianowe, tak jak on to umie.

W dalszym ciągu członkowie Teatru Ludowego odegrali sztukę p. t. „Bursztyn Kasi”. Trzeba podnieść staranną reżyserję p. Tarkowskiej i dobrą grę aktorów. Na Złoto zespołu wysunęła się p. Tarkowska w roli opiekunki Kasi, bajeczny tyf cyganichy odtworzyła p. Jasnochówna, Spisali się też doskonale p. Redlarska jako Wojciechowa i p. Kęsik w roli Janka.

Mazur mógł być lepszy, ratował go jednak p. Kaletta jr. w pierwszej parze.

Po tych popisach i występach odbyły się tańce. W przerwach licytowano barana i gęś. Barana wygrał p. Sikorski, gęś p. Łukowiczówna. Tańce trwały aż do ranka.

Jak się dowiadujemy plan całej imprezy wypadł okazały. Kasa harcerska zdobyła nieco potrzebego grosza. Podziękowanie należy się przedewszystkiem p. rotmistrzowej z Wolszlegierów - Obertyńskiej, jako inicjatorce wieczornicy, następnie tym wszystkim paniom i panom, którzy bądź to współpracą bądź ofiarą, przyczynili się do uświetnienia wieczornicy.

Przedstawienie na cel dobroczynny.

W dniu 9 bm. znana już Chojnicom primadonna teatrów warszawskich p. Zofia Wojnowska daje w sali Engla wieczór rewjowy oper i operetek. Akompanjament spoczywa w rękach zagranicznej pianistki p. Kreoli. Początek o godz. 8.30.

Na program złoży się przeboje Morskiego Oka, Violetta, Taniec Milonga, Złota Pantera, Czarne Oczy, Carmen, Butterfly, pieśni murzyńskie, tańce cygańskie i inne najnowsze szlagiery.

Część zysku przeznaczają się na biedne dzieci w Chojnicach, przystępujące do I-szej Komunii św. Bilety w cenie od 1 — 4 zł, wiecej do nabycia w składzie cygar p. Góreckiego przy ul. Młyńskiej.

Chojniczanin najlepszym strzelcem kaszubskim

Godność tę uzyskał p. Kiljan Troka.

Dnia 4 bm. odbywało się w Kartuzach Strzelanie Bractw Kurkowych podokręgu Kaszubskiego Z Chojnic w charakterze gościa brał udział p. K. Troka. Nasz król kurkowy godnie reprezentował swoje bractwo, gdyż zdobył kilka nagród, w tem nagrodę pierwszą. Wynik osiągnięty przez niego wynosi 57 pierścieni na 60 możliwych.

Otwarcie nowej ulicy.

W najbliższym czasie otwarta zostanie nowa ulica, prowadząca wprost do Rynku na planty przy ulicy Mickiewicza. Rozbór starego muru jest już prawie na ukończeniu.

Nowy chodnik na Placu Jagiellońskim.

Na placu Jagiellońskim kładzie się nowy chodnik koło Brucknera. Dotychczas był tam chodnik kamienny. Obecnie krawężniki są już położone.

Dwa lata ciężkiego więzienia za kradzież

Wniosek prokuratora o aresztowanie świadka.
Przed Sądem Okręgowym stawał robotnik Dominik Buclaf z Pawłowa, znajdujący się obecnie w areszcie śledczym i przedtem już za kradzież karany.

Akt oskarżenia zarzuca mu, że dokonał włamania przez wyduszenie szyby u przemysłowca Gelba w Pawłowie. Oskarżony temu zaprzecza i twierdzi, że w tym samym czasie znajdował się w innym miejscu.

Te jego zeznania potwierdza częściowo niejaka Theusówna z Pawłowa, lecz naogół zeznania jej są tak sprzeczne, że prokurator stawiał wniosek o aresztowanie świadka. Sąd jednak do wniosku się nie przychylił.

Po przeprowadzonej naradzie sąd skazał Buclafa na 2 lata ciężkiego więzienia i ponoszenie kosztów. Oskarżony przyjął wyrok z pogodnym uśmiechem. Czy taki z niego zatwardzielec, czy też brak mu piątej klepki?

Pięciolecie Tow. Powst. i Woł w Czersku

Wielkie przygotowania na niedzielę dnia 11 bm. Czersk, 5. 8.

Nadzwyczajne zebranie Towarzystwa Powst. i Wojaków w Czersku odbyło się w sobotę dnia 3 sierpnia o godzinie 8 wieczorem na sali w Metropolu. Na zebraniu przybyli członkowie Zarządu Obwodowego drh. prezes sędzia Wolski drh. kom. Biliński drh. Król nauczyciel z Malachina. Zebranie zagał drh. por. Mroczyński, na porządku dziennym obrad była sprawa obchodu 5-lecia założenia Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Czersku, który się odbędzie w niedzielę dnia 11-go sierpnia b. r. drh. Mroczyński omówił całą sprawę że Zarząd poczynił kroki aby ten obchód wypadł jak najwspanialej. Specjalne nabożeństwo dla Towarzystwa się nie odbędzie z powodu że w Łęgu odpust. W sprawie obchodu porozumiał się por. drh. Mroczyński z Zarządem Obwodowym. Zarząd Obwodowy obejmuje protektorat nad obchodem, i na zebraniu Zarządu Obwodowego ustalono następujący program: Będą zaproszone specjalnym rozkazem wszystkie placówki należące do Obwodu na zjazd do Czerska, będą także zaproszone wszystkie Towarzystwa miejscowe i Urzędy.

O godzinie 6 rano pobudka. Zbiórka Towarzystwa o godzinie 9.45 w ogrodzie p. Kalinowskiego, złożenie raportu o godzinie 10.20 odmarsz do kościoła na nabożeństwo Po nabożeństwie defilada i uroczyste zebranie na sali p. Jagalskiego.

Po południu koncert w ogrodzie p. Kalinowskiego z rozmaitemi niespodziankami. Wieczorem zabawa taneczna na sali w Metropolu. W dyskusji nad obchodem przemawiali druhowie Orzechowski Reszczyński, prezes Obwodu drh. sędzia Wolski wspomnieli z odbytych ostatnich manewrów że placówka Czersk spełniła wzorowo swoje zadanie i miała ducha wojskowego przez cały czas ćwiczeń i apelował, by wszyscy stawili się do obchodu, aby placówka Czersk pokazała swoją siłę i swój dorobek 5-letni, że żyje i jest silną.

Poruszono jeszcze sprawę wycieczki na Powsechną Wystawę Krajową którą organizuje pr. drh. Mroczyński. Zebranie zakończono odśpiewaniem Roty Konopnickiej.

Napad na bezbroznego młodzieńca Bohaterski nożownik uciekł.

Peplina, 5. 8. 1929.

Z Peplina, wioski położonej na północy powiatu chojnickiego donoszą nam co następuje:

Przed paru dniami wieczorem szedł z Blachowa do domu 18-letni F. Trzebiatowski z Peplina. Między Blachowem a Gapowem zniecałka zaskoczył mu drogę z nożem w rękę niejaki Tomasz K. ze Skoszewa i odgrażał się w najokropniejszy sposób. Na krzyk napadniętego nożownik znikł. Za napaść czeka go rozprawa sądowa.

Z POMORZA

Wprowadzenie proboszcza.

Pruszcz, powiat tucholski. W poniedziałek, dnia 29 lipca br. odbyło się uroczyste wprowadzenie do kościoła nowego proboszcza w osobie ks. Żelaznego w miejsce osierocone przez śp. ks. prob. Władysława Rejmanna.

Przychwyceni złodzieje.

Mąkowsk, powiat tucholski. Dnia 1. bm. około godziny 4-tej po południu skradziono wielce cenionemu obywatelowi p. Stefanowskiemu z Krówki, rower i to w dodatku zupełnie nowy. Kradzież dokonano w chwili, gdy p. St. zajęty był kontrolowaniem robotników.

Zawiadomiony natychmiast przodownik policji państwowej p. Molski zdołał przy pomocy posterunkowego Kurzyńskiego złodzieja w rekordowym czasie bo już o godzinie 9-tej wieczorem przychwycić w Tucholi. Rąbusiami okazali się robotnik Bilski „kumpel” jego Barabasza z Mąkowska.

W chwili aresztowania amatorzy „stalowych rumaków” stawili policjantom opór, tak, że musiano obydwóch „ptaszko” zakuć w kajdany. Odstawiono ich pod silną eskortą do więzienia karnego w Koronowie, gdyż jak stwierdzono na komisarjacie policyjnym w Mąkowsku, są oni oddaw na poszukiwani za różne przestępstwa kryminalne.

Ujęcie dezertersów.

Sępólno. W ubiegły piątek zamierzali dwaj przemytnicy przeprowadzić koło Witkowa 4 dezertersów pochodzących z pod Świecia. Chłopacy umówili się z przemytnikami, że dają po 80 zł od każdego. Gdy doszli do pewnej łączki blisko granicy zarządali przemytnicy jeszcze po 20 złotych od głowy. Owe rozmowy usłyszeli strażnicy graniczni którym udało się wszystkich sześciu przytrzymać i odstawić do więzienia w Sępólnie.

Para włóczęgów.

Kościelzyna. Onegdaj popołudniu tutejsza policja zawiadzana została do Olpucha, gdzie na stacji kolejarzy przytrzymał pewną wałęsającą się parę. Przybyła policja stwierdziła że chodzi tutaj o niejakiego Chojnowskiego z Bydgoszczy i 16 letnią Antoninę Gogulską z Torunia. Para ta włóczyła się od pewnego czasu bez celu i bez środków utrzymania po powiecie. Ulokowano ich w areszcie.

Uprzątnięty koniakradł.

Zukowo, powiat kartuski. Dnia 27 lipca br. popełnione na terenie w. m. Gdańska kradzież konia wartości 500 guldenów. Tego samego dnia koń i złodziej został przytrzymany przez policję państwową w Zukowie. Konia oddano poszkodowanemu a sprawcę w ręce sprawiedliwości.

Utonął w Wiśle.

Ornasowo, powiat tczewski. Onegdaj pochłonięła Wisła znowu jedną ofiarę. Otóż utopił się przy kąpeli w Wiśle niejaki Ch. robotnik sezonowy zatrudniony w miejscowym majątku ziemskim. Mimo pomocy innego robotnika nieszcześliwy dostał się w wir i zginął w głębi.

Robotnik, rzemieślnik, urzędnik rolnik, wielki przemysłowiec -

wogóle wszystkie stany jednoczy Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu

Jedź i podziwiaj zbiorowe dzieło narodu polskiego!

